

Αθήνα 30 /9/2022

ΕΡΩΤΗΣΗ

Προς: την Υπουργό Παιδείας και Θρησκευμάτων κα Νίκη Κεραμέως

Θέμα: “Προβλήματα και ελλείμματα στην υλοποίηση της παράλληλης στήριξης”

Όπως ενημερωνόμαστε από τον ηλεκτρονικό τύπο αλλά και ως αποδέκτες διαμαρτυριών γονέων, με την έναρξη της νέας σχολικής χρονιάς αντιμετωπίζουν ελλείψεις στην Ειδική Αγωγή και συγκεκριμένα στην παράλληλη στήριξη -όχι μόνο στην Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση αλλά και στην Πρωτοβάθμια- με αποτέλεσμα οι γονείς και τα παιδιά τους, παιδιά με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες που συμμετέχουν στην γενική εκπαίδευση και χρειάζονται παράλληλη στήριξη, να ανεβαίνουν έναν πραγματικό γολγοθά για την ένταξή τους.

Η Ανεξάρτητη Αρχή “ Συνήγορος του Πολίτη” σε πρόσφατο Πόρισμά του με Θέμα: “Προσκόμματα στην εκπαιδευτική ένταξη μαθητριών και μαθητών με αναπηρία ή /και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες” επισημαίνει ότι χρειάζεται μια γενικότερη αλλαγή στο σχεδιασμό και στην χρηματοδότηση από το Υπουργείο Παιδείας.

Συγκεκριμένα στο Πόρισμά του αναφέρει ότι κατά το σχολικό έτος 2021-22, ο Συνήγορος έλαβε - όπως κάθε έτος - μεγάλο αριθμό αναφορών με θέμα την μη παροχή παράλληλης στήριξης σε μαθητές/τριες με αναπηρία/ε.ε.α. για τους οποίους υπήρχαν αντίστοιχες διαγνώσεις και εγκεκριμένα αιτήματα, ή την παροχή του μέτρου σε μερική βάση, ανεπαρκή για την κάλυψη των αναγκών τους. Ως προς την παροχή παράλληλης στήριξης, εξακολουθεί το πρόβλημα της ανεπάρκειας αναγκαίων πιστώσεων για προσλήψεις αναπληρωτών εκπαιδευτικών, με συνέπεια την μη υλοποίηση εγκεκριμένων αιτημάτων ή την μερική παροχή του μέτρου στην πλειονότητα των μαθητριών/μαθητών που, βάσει της εισήγησης των αρμοδίων ΚΕΔΑΣΥ, χρήζουν και δικαιούνται παράλληλης στήριξης πλήρους ωραρίου. Σημειώνεται ότι, σε κάποιες περιπτώσεις, η υποστήριξη είναι τόσο ανεπαρκής που σε καμία περίπτωση δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι ανταποκρίνεται στους σκοπούς του θεσμού της παράλληλης στήριξης.

Συγκεκριμένα για την παράλληλη στήριξη, για συνολικό αριθμό 8.990 εγκεκριμένων αιτημάτων σε 38 Διευθύνσεις Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης για το σχολικό έτος 2021-22 πραγματοποιήθηκαν 5.634 προσλήψεις αναπληρωτών εκπαιδευτικών. Από τα στοιχεία που έστειλαν οι Διευθύνσεις προκύπτει ότι μόνο 39,89% των εγκεκριμένων αιτημάτων ικανοποιήθηκαν πλήρως, δηλ. με παροχή παράλληλης στήριξης πλήρους ωραρίου ή για το σύνολο των προτεινόμενων από το αρμόδιο ΚΕΔΑΣΥ ωρών ανά εβδομάδα. Τα παραπάνω στοιχεία αφορούν στα αιτήματα που ικανοποιήθηκαν

οποιαδήποτε στιγμή κατά τη διάρκεια του σχολικού έτους 2021-22 και δεν προσδιορίζουν πόσα από αυτά ικανοποιήθηκαν από την έναρξη του και πόσα με καθυστέρηση, και ποια ήταν η διάρκεια της καθυστέρησης. Σε μεγάλο ποσοστό επί των εγκεκριμένων αιτημάτων (49,68%) παρασχέθηκε παράλληλη στήριξη σε μερική βάση. Τέλος, σε ποσοστό 8,69% επί των εγκεκριμένων αιτημάτων, δεν κατέστη εφικτή η παροχή παράλληλης στήριξης.

Όπως διαπιστώνει η Αρχή η χρόνια υποχρηματοδότηση της ΕΑΕ αποτελεί ένα πρόβλημα που διαπιστώνεται σταθερά και το οποίο δεν έχει τύχει συνολικής και ικανοποιητικής αντιμετώπισης από το αρμόδιο Υπουργείο μέχρι σήμερα. Σημαντικό μέρος του προβλήματος είναι η σταθερή ανεπάρκεια των διατιθέμενων πόρων για την κάλυψη των εκπαιδευτικών αναγκών των μαθητών/τριών με αναπηρία/ε.ε.α. όσον αφορά την υλοποίηση των προβλεπόμενων από το νόμο μέτρων υποστήριξης της φοίτησης τους στο γενικό σχολείο, όπως η παράλληλη στήριξη και η απρόσκοπτη λειτουργία όλων των Τμημάτων Ένταξης με σταθερό προσωπικό από την έναρξη του σχολικού έτους. Όσον αφορά στην παράλληλη στήριξη, επισημαίνεται, ότι η μη υλοποίηση εγκεκριμένων αιτημάτων, αλλά και η μερική και ανεπαρκής παροχή του μέτρου – για μέρος του σχολικού ωραρίου ή για ορισμένες ημέρες ή ώρες την εβδομάδα - σε μαθητές/τριες που, σύμφωνα με την εισήγηση των αρμοδίων διαγνωστικών φορέων του ΥΠΑΙΘ (ΚΕΔΑΣΥ ή ΔΕΔΑ) χρειάζονται και δικαιούνται στήριξη πλήρους ωραρίου, συνιστά παραβίαση του δικαιώματος των ενδιαφερόμενων παιδιών στην εκπαίδευση, δεδομένου, ότι ως αποτέλεσμα αυτής, αντιμετωπίζουν σοβαρά ή ακόμη και ανυπέρβλητα εμπόδια στην σχολική ένταξη και την εκπαιδευτική τους πρόοδο, με περαιτέρω συνέπειες για την συνολική τους εξέλιξη. Επιπλέον, υπογραμμίζεται, ότι όλοι οι μαθητές/τριες για τους οποίους εγκρίνεται παράλληλη στήριξη, την χρειάζονται από την έναρξη του σχολικού έτους, ενώ ιδανικά θα έπρεπε να παρέχεται από εξειδικευμένα σταθερά πρόσωπα αναφοράς, ιδίως για παιδιά που αντιμετωπίζουν σοβαρά εμπόδια στην κοινωνική αλληλεπίδραση και διαταραχές στη συμπεριφορά.

Επίσης, με τις διατάξεις της παρ. 9 του άρθρου 5 της υπ' αρ. 104627/ΓΔ5/07-08-2020 ΥΑ, η ευθύνη ιεράρχησης των αναγκών της εξειδικευμένης υποστήριξης σε εκπαιδευτικούς και ΕΒΠ για την τοποθέτηση των αναπληρωτών σε σχολικές μονάδες ανατίθεται στους Διευθυντές Εκπαίδευσης, ενώ λαμβάνεται υπόψη σχετική εισήγηση από το οικείο ΚΕΔΑΣΥ. Ως προς την πρόβλεψη αυτή, αρκετά ΚΕΔΑΣΥ έχουν επισημάνει στον Συνήγορο την αντίφαση του να καλούνται να ιεραρχήσουν τις ανάγκες σε παράλληλη στήριξη και στήριξη από ΕΒΠ των μαθητών/τριών που έχουν αξιολογήσει, δεδομένου ότι έχουν ήδη εισηγηθεί για την αναγκαιότητα παροχής των εν λόγω μέτρων στο σύνολο αυτών. Σημειώνεται, επίσης, ότι και τα κριτήρια κατανομής του ωραρίου των αναπληρωτών εκπαιδευτικών από τις Διευθύνσεις Εκπαίδευσης και τους διευθυντές των σχολικών μονάδων στις οποίες τοποθετούνται δεν είναι ενιαία, καθώς σε κάποιες περιπτώσεις δίδεται προτεραιότητα σε συγκεκριμένους μαθητές λόγω της εκτιμώμενης σοβαρότητας των εκπαιδευτικών τους αναγκών ή των δυσκολιών διαχείρισης της συμπεριφοράς τους, ενώ σε άλλες οι

ώρες κατανέμονται ισάριθμα στους ενδιαφερόμενους μαθητές/τριες, για λόγους ίσης μεταχείρισης.

Από την παρούσα έρευνα και την συνολική ενασχόληση του Συνηγόρου με το θέμα επί σειρά ετών, προκύπτει ότι, παρά την ρητή πρόβλεψη ότι «η ΕΑΕ, όπως και η γενική εκπαίδευση, είναι υποχρεωτική και λειτουργεί ως αναπόσπαστο τμήμα της ενιαίας δημόσιας και δωρεάν εκπαίδευσης», αυτή εξακολουθεί να μην τυγχάνει της δέουσας και ανάλογης με τη γενική εκπαίδευση σημασίας από τη πολιτεία.

Στις προτάσεις του ο Συνήγορος, καταρχήν, επαναλαμβάνει την πάγια θέση που έχει διατυπώσει και σε προηγούμενο σχετικό Πόρισμα ότι η ΕΑΕ, ως αναπόσπαστο μέρος της δημόσιας υποχρεωτικής εκπαίδευσης, επιβάλλεται να είναι ενταγμένη στον τακτικό κρατικό προϋπολογισμό ισότιμα με την γενική εκπαίδευση, ανεξάρτητα από την συμπληρωματική αξιοποίηση προγραμμάτων ΕΣΠΑ για τη διασφάλιση επιπλέον πόρων. Στο πλαίσιο αυτό, η πολιτεία οφείλει να διασφαλίζει εγκαίρως, δηλαδή μέχρι την έναρξη κάθε σχολικού έτους, την αναγκαία χρηματοδότηση για την πλήρη κάλυψη των εκπαιδευτικών αναγκών όλων των μαθητών/τριών με αναπηρία/ε.ε.α., συμπεριλαμβανομένης της υλοποίησης των προβλεπόμενων στο άρθρο 6 ν. 3699/2008 μέτρων υποστήριξης της φοίτησής τους στο γενικό σχολείο, κατ' αντιστοιχία με τη μέριμνα που λαμβάνεται για την κάλυψη των εκπαιδευτικών αναγκών των λοιπών μαθητών. Λαμβάνοντας υπόψη ότι οι ανάγκες αυτές είναι κατά το μεγαλύτερο μέρος γνωστές και καταγεγραμμένες από το προηγούμενο σχολικό έτος (με εξαίρεση τις περιπτώσεις μαθητών που αξιολογούνται για πρώτη φορά), ο έγκαιρος προγραμματισμός, παράλληλα με τον προγραμματισμό για την γενική εκπαίδευση, δεν είναι ανέφικτος.

Ερωτάται η κα Υπουργός

1. Σε ποιες ενέργειες προτίθεστε να προβείτε ώστε να καλυφθούν άμεσα τα κενά στην ειδική αγωγή και να αντιμετωπιστούν τα προβλήματα που έχουν προκύψει συγκεκριμένα στην παράλληλη στήριξη;
2. Σε συνέχεια των διαπιστώσεων και προτάσεων εκ μέρους της Αρχής, σε ποιες ενέργειες προτίθεστε να προβείτε για την λήψη όλων των αναγκαίων θεσμικών και ουσιαστικών μέτρων, με στόχο την εξασφάλιση της πρόσβασης όλων των παιδιών με αναπηρίες ή/και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες στην εκπαίδευση και της ισότιμης συμμετοχής και ένταξής τους στη σχολική κοινότητα;

Ο ερωτών βουλευτής
Κλέων Γρηγοριάδης

